

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia
im. Mieczysława Karłowicza w Katowicach

SZKOLNY PROGRAM NAUCZANIA
SZKOŁA MUZYCZNA II STOPNIA

OBÓJ

Autor: mgr Józef Markiel

KATOWICE 2014

ANEKS

Program dostosowany do aktualnych przepisów, uzupełniony o dodatkowe treści. Opracowanie aktualizacji: **mgr Paulina Kończal**.

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 sierpnia 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego (Dziennik Ustaw z dnia 28.08.2019 r. poz. 1637).

Program uzupełniony o następujące treści:

CELE KSZTAŁCENIA - WYMAGANIA OGÓLNE

1. Doskonalenie gry na instrumencie

Uczeń rozwija i utrwala umiejętności w zakresie techniki gry na instrumencie.

2. Umiejętność samodzielnej pracy

Uczeń:

- 1) odpowiedzialnie wykorzystuje czas przeznaczony na pracę z instrumentem;
- 2) przygotowuje i wykonuje utwory muzyczne zgodnie z kanonami stylu i formy muzycznej.

3. Przygotowanie do aktywnego udziału w życiu muzycznym

Uczeń:

- 1) występuje publicznie jako solista i kameralista;
- 2) posiada umiejętność pracy w dużym zespole instrumentalnym;
- 3) jest świadomym odbiorcą sztuki.

4. Posługiwanie się dostępną technologią informacyjną i komunikacyjną

Uczeń wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną w procesie kształcenia i własnego rozwoju artystycznego.

CELE KSZTAŁCENIA - WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

1. Doskonalenie gry na instrumencie

Uczeń:

- 1) zna historię, budowę i odmiany oboju: rożek angielski, obój d'amore, obój barokowy;

- 2) zna zasady konserwacji oboju, dba o stroiki;
- 3) samodzielnie dobiera stroik i właściwie przygotowuje go do gry;
- 4) udoskonala znane techniki oddechu, zna budowę aparatu oddechowego;
- 5) zna sposoby wykonywania ćwiczeń przygotowawczych (ćwiczenia oddechowe, ćwiczenia emisji dźwięku i biegłości palcowej);
- 6) świadomie pracuje nad prawidłową intonacją;
- 7) zna i stosuje różnorodne środki wyrazu w zakresie dynamiki i barwy dźwięku;
- 8) świadomie postępuje się środkami artykulacyjnymi, dynamiką i agogiką;
- 9) posiada umiejętności w zakresie techniki palcowej, umożliwiające mu wykonywanie utworów o bardziej skomplikowanym charakterze technicznym;
- 10) czyta nuty a vista;
- 11) świadomie korzysta z różnych sposobów zapamiętywania utworu;
- 12) wykonuje wybrane fragmenty partii orkiestrowych.

2. Umiejętność samodzielnej pracy

Uczeń:

- 1) organizuje i realizuje pracę: ćwiczenie poszczególnych elementów warsztatu według wskazówek nauczyciela;
- 2) kreatywnie interpretuje utwory muzyczne, z wykorzystaniem wyobraźni muzycznej i ekspresji wyrazowej;
- 3) łączy i wykorzystuje wiedzę teoretyczną do samodzielnej pracy nad przygotowaniem utworu;
- 4) kontroluje i analizuje własną grę podczas ćwiczenia;
- 5) zna kanony stylu i form muzycznych (koncert, sonata, suita, miniatura, temat z wariacjami), pozwalające mu na prawidłową interpretację utworów;
- 6) poszerza wiedzę na temat literatury swojego instrumentu, w tym kompozycji współcześnie napisanych.

3. Przygotowanie do aktywnego udziału w życiu muzycznym

Uczeń:

- 1) posiada niezbędne umiejętności, pozwalające na swobodną prezentację sceniczną (koncentrację i pokonanie tremy, właściwą ocenę warunków akustycznych sali i dostosowanie do niej sposobu gry);
- 2) potrafi zróżnicować role - jako solista i kameralista;
- 3) potrafi nastroić swój instrument oraz prawidłowo intonuje dźwięk a1 w celu nastrojenia zespołu muzycznego;
- 4) kompetentnie i kreatywnie realizuje zadania artystyczne w grze zespołowej;
- 5) na bieżąco śledzi wydarzenia kulturalne i bierze w nich udział, dobierając je pod kątem wykonywanego programu, wykonawców i wskazówek nauczyciela;
- 6) kształtuje własne poglądy w oparciu o słuchanie i porównywanie różnych wykonania dzieł muzycznych.

4. Posługiwanie się dostępną technologią informacyjną i komunikacyjną

Uczeń:

- 1) samodzielnie wyszukuje, analizuje i wybiera dostępne informacje z zakresu przedmiotu
głównego oraz przedmiotów ogólnomuzycznych;
- 2) interesuje się wykorzystywaniem sprzętu elektronicznego i technik multimedialnych do swoich muzycznych potrzeb.

Ocenę z egzaminu promocyjnego wystawia się według skali punktowej:

25 – celujący

21-24 – bardzo dobry

16-20 – dobry

13-15 – dostateczny

11-12 – dopuszczający

do 10 - niedostateczny

Uczniowie rozwijają swoje uzdolnienia, umiejętności instrumentalne, wrażliwość muzyczną.

U podstaw niniejszego programu jest przeświadczenie, że przedmiotem procesu nauczania jest indywidualnie traktowany uczeń, do którego potrzeb, umiejętności i wrażliwości nauczyciel dostosowuje techniki i sposoby pracy oraz materiał i repertuar zawarty w programie nauczania.

CELE KSZTAŁCENIA-Wymagania ogólne

Rozwijanie zainteresowań muzycznych ucznia

Uczeń:

1. Uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych;
2. Pogłębia wiedzę ogólnomuzyczną i sprawnie posługuje się fachową terminologią muzyczną;
3. Poznaje literaturę muzyczną;
4. Wykorzystuje wiedzę teoretyczną do realizacji zadań artystycznych;
5. Pozyskuje, wybiera i ocenia informacje, wykorzystując technologie informacyjną i komunikacyjną;

Rozwijanie umiejętności świadomej pracy nad doskonaleniem gry

Uczeń:

1. Świadomie doskonali pracę nad utworem;
2. Świadomie doskonali swoje umiejętności techniczne i wzbogaca środki wyrazu artystycznego;
3. Interpretuje utwory w oparciu o styl, formę i wiedzę z zakresu przedmiotów ogólnomuzycznych
4. Rozwija umiejętność słuchania własnej gry, świadomego ćwiczenia i korygowania błędów
5. Potrafi dokonać właściwej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności;
6. Potrafi zagrać a vista łatwe utwory

Przygotowanie do prezentacji artystycznej

Uczeń posiada wrażliwość i wyobraźnię muzyczną umożliwiającą wyrażanie własnych koncepcji artystycznych. Jest przygotowany do udziału w życiu muzycznym oraz upowszechniania wartości estetycznych muzyki.

Przygotowanie do odbioru dóbr kultury i uczestnictwa w życiu artystycznym

Uczeń poprzez udział w wydarzeniach kulturalnych, słuchanie nagrań i czytanie fachowej literatury świadomie kształtuje własny gust estetyczny. Aktywnie bierze udział w życiu kulturalnym swojego środowiska.

MATERIAŁ NAUCZANIA

Klasa pierwsza

Gamy i pasaże

Gamy i pasaże majorowe do 3 znaków, w obrębie skali **b** do **es³** dłuższymi wartościami w tempie umiarkowanym. Gamy majorowe w pochodach tercjowych.

Szkoły i etiudy – do wyboru w załączeniu

Utwory solo z towarzyszeniem fortepianu- do wyboru w załączeniu

Minimum wymagań programowych

- ✓ Gamy i pasaże majorowe do 3 znaków, ćwierćnutami w tempie umiarkowanym;
- ✓ Gamy majorowe w pochodach tercjowych;
- ✓ 15 ćwiczeń (etiud) o różnych problemach technicznych;
- ✓ 2 krótkie utwory z fortepianem

Program egzaminu

- ✓ Przygotowana gama i pasaż (do 3 znaków);
- ✓ Gama w pochodach tercjowych;
- ✓ 2 etiudy o różnej problematyce technicznej;
- ✓ Utwór z akompaniamentem fortepianu – wykonany z pamięci

Klasa druga

Gamy i pasaże

Gamy majorowe legato, staccato w tempie umiarkowanym(ósemkami).

Gamy minorowe harmoniczne i melodyczne (do 4 znaków).

Pasaże, dominanta septymowa i pochodny tercjowe(pochody tercjowe w gamie harmonicznej).

Szkoły i zbiory etiud- do wyboru w załączeniu

Utwory solowe z towarzyszeniem fortepianu- do wyboru w załączeniu

Minimum wymagań programowych

- ✓ Gamy i pasaże majorowe do 4 znaków w obrębie skali b-es³, legato, staccato w tempie umiarkowanym;
- ✓ Gamy majorowe w pochodach tercjowych;
- ✓ Gamy minorowe do 2 znaków;
- ✓ 10 wybranych ćwiczeń (etiud) o różnych problemach technicznych;
- ✓ 2 utwory z akompaniamentem

Program egzaminu

- ✓ Wybrane gamy i pasaże (majorowe w tonacjach do 4 znaków, minorowe do 2 znaków);
- ✓ Gamy w pochodach tercjowych;
- ✓ 2 etiudy o różnej problematyce;
- ✓ Utwór z towarzyszeniem fortepianu- wykonany z pamięci

Klasa trzecia

Gamy i pasaże

Gamy i pasaże majorowe, minorowe- harmoniczne i melodyczne do 6 znaków w obrębie skali b-f³ w różnych rodzajach artykulacji.

Gamy majorowe i minorowe w pochodach tercjowych.

Pasaże majorowe, minorowe, dominanta septymowa.

Szkoły i etiudy-do wyboru w załączeniu

Utwory solo z towarzyszeniem fortepianu- do wyboru w załączeniu

Minimum wymagań programowych

- ✓ Gamy i pasaże majorowe i minorowe – harmoniczne i melodyczne do 4 znaków w różnych rodzajach artykulacji;
- ✓ Gamy majorowe w pochodach tercjowych;
- ✓ 15 etiud o różnych problemach technicznych;
- ✓ 3 utwory z towarzyszeniem fortepianu

Program egzaminu

- ✓ Gamy majorowe i minorowe – harmoniczne i melodyczne do 5 znaków, pasaże i pochody tercjowe;
- ✓ 2 etiudy o różnej problematyce technicznej;
- ✓ Utwór z towarzyszeniem fortepianu – wykonany z pamięci

Klasa czwarta

Gamy i pasaże

Gamy majorowe, minorowe harmoniczne i melodyczne we wszystkich tonacjach w obrębie skali b-f³, w różnych rodzajach artykulacji. Pasaże majorowe, minorowe, dominanta septymowa. Gamy majorowe i minorowe harmoniczne w pochodach tercjowych.

Szkoły i etiudy – do wyboru w załączeniu.

Utwory solo z towarzyszeniem fortepianu- do wyboru w załączeniu.

Minimum wymagań programowych

- ✓ Gamy majorowe i minorowe, harmoniczne i melodyczne do 6 znaków w obrębie skali b-f³ w różnych rodzajach artykulacji;
- ✓ Pasaże majorowe i minorowe, dominanta septymowa;
- ✓ 15 etiud o różnych problemach technicznych;
- ✓ 2 utwory z fortepianem lub solo

Program egzaminu

- ✓ Wybrane przez komisję gamy majorowe i minorowe wraz z pozostałymi składnikami (możliwość losowania gamy);
- ✓ 2 etiudy ; jedna przygotowana, druga wybrana przez komisję z przerobionych w ciągu roku szkolnego;
- ✓ Utwór z towarzyszeniem fortepianu lub solo – wykonany z pamięci.

Klasa piąta

Gamy i pasaże

Gamy majorowe i minorowe, harmoniczne i melodyczne we wszystkich tonacjach w obrębie skali b-f³ w różnych rodzajach artykulacji.

Pasaże majorowe i minorowe, dominanta septymowa.

Gamy majorowe, minorowe w pochodach tercjowych.

Wykonanie gam w tempie umiarkowanym szesnastkami.

Szkoły i etiudy – do wyboru w załączeniu

Utwory solo z towarzyszeniem fortepianu - do wyboru w załączeniu

Minimum wymagań programowych

- ✓ Gamy majorowe i minorowe, harmoniczne i melodyczne we wszystkich tonacjach w obrębie skali b-f³ w różnych rodzajach artykulacji;
- ✓ Pasaże majorowe i minorowe, dominanta septymowa;
- ✓ Gamy majorowe i minorowe harmoniczne w pochodach tercjowych;
- ✓ Gamy majorowe w interwałach kwartowych (dopuszcza się wykonanie w dłuższych wartościach i tempie umiarkowanym);
- ✓ 15 etiud o różnych problemach technicznych;
- ✓ 3 utwory z fortepianem lub solo;
- ✓ Wybrane przez komisję gamy majorowe i minorowe wraz z pozostałymi składnikami;
- ✓ 2 etiudy w tym jedna przygotowana , druga wybrana przez komisję z etiud przerobionych w ciągu roku szkolnego;
- ✓ Utwór z towarzyszeniem fortepianu lub solo – wykonany z pamięci

- ✓ Wybrane przez komisje gamy majorowe i minorowe wraz z pozostałymi składnikami
- ✓ 2 etiudy – w tym jedna wybrana przez komisję z przerobionych w ciągu roku
- ✓ Utwór z towarzyszeniem fortepianu lub solo wykonany z pamięci

Klasa szósta

Gamy i pasaże

Gamy majorowe i minorowe, harmoniczne i melodyczne we wszystkich tonacjach, w obrębie skali b-f³.

Pasaże majorowe, minorowe, dominanta septymowa.

Gamy majorowe w pochodach tercjowych. Odległości kwart w tempie wolnym.

Pochody tercjowe w gamach harmonicznym.

Szkoły i etiudy - do wyboru w załączeniu

Utwory solo i z towarzyszeniem fortepianu- do wyboru w załączeniu.

Minimum wymagań programowych

- ✓ Gamy majorowe i minorowe, harmoniczne i melodyczne we wszystkich tonacjach w obrębie skali b-f³ w różnych rodzajach artykulacji ;
- ✓ Pasaże majorowe, minorowe, dominanta septymowa;
- ✓ Gamy majorowe i minorowe(harmoniczna) w pochodach tercjowych;
- ✓ Gamy majorowe w interwałach kwartowych;
- ✓ 15 etiud o różnych programach technicznych;
- ✓ 3 utwory z towarzyszeniem fortepianu lub solo (formy cykliczne);

Obowiązkowe przesłuchanie techniczne

- ✓ Gamy majorowe i minorowe, harmoniczne i melodyczne we wszystkich tonacjach wraz z pozostałymi składnikami;
- ✓ 2 etiudy o różnych problemach technicznych, w tym jedna wybrana przez komisję;
- ✓ Przygotowane fragmenty utworów literatury orkiestrowej

EGZAMIN DYPLOMOWY

- ✓ KONCERT
- ✓ SONATA
- ✓ UTWÓR DOWOLNY

Repertuar egzaminu dyplomowego powinien obejmować utwory różnych epok. Jeden utwór należy wykonać z pamięci.

Szkoły i etiudy

1. S. Śnieckowski- Wybór etiud na obój z. II i III
2. W. Ferling – 48 Etuden fur oboe
3. L. Wiedemann- 45 Etuden
4. Z.Singer- Szkoła na obój cz. II, III, IV
5. J.Selner - Oboe Schule
6. A. Debondue – 24 e'tudes melodiques
7. F. Gillet – 20 minutes d'etudes
8. C.Salviani- 18 studi per oboe
9. Z. Luft- Etiudy
- 10.K.Mille- 10 Etüden
- 11.W.ferling – 144 Etüden und Praeludien
12. F. Fleming- Melodische Etüden
13. J.Puszczyński – Wirtuoznyje etiudy
14. Z. Singer – Metodo per oboe.
15. L.Bleuzet – La technique de hautbois(cz. I,II, III)
16. F. Rösler – Etiudy

Utwory z towarzyszeniem fortepianu

1. G.F.Haendel – Sonata F-dur na obój i fortepian (D-dur)
2. T.Albinoni- Koncert D-dur
3. T.Albinoni – Koncert C-dur
4. J.B.Loeillet Sonata e-moll
5. G.F. Haendel- Sonata B-dur
6. G.Ph. Telemann – Sonata a- moll
7. G.Ph. Telemann – Sonata C-dur
8. G.F. Haendel - Koncert g-moll
9. D.Cimarosa – Koncert c-moll
- 10.R.Planel- Chanson romantique
- 11.A.Milwid, J. Krenz – Symfonia koncertująca
- 12.J. Hummel- Introdukcja i temat z wariacjami
- 13.R. Schuman – Trzy romanse
- 14.C.Saint-Saëns- Sonata D-dur

15. G. Donizetti- Sonata
16. J. Haydn – Koncert C-dur
17. V.Bellini –Koncert Es – dur
- 18.A.Marcello- Koncert d- moll
- 19.W.Szalonek-Pastorale
- 20.E.Paladilhe- Solo na obój i fortepian
- 21.F.Poulenc – Sonata na obój

Utwory na obój solo

1. B.Britten – Sechs methamorphosen
2. G.Ph. Telemann- Fantazje

EFEKTY KSZTAŁCENIA

PO UKOŃCZENIU SZKOŁY MUZYCZNEJ II STOPNIA

Uczeń:

- 1. Posiada wiedzę niezbędną do prawidłowej realizacji zadań praktycznych w dziedzinie artystycznej, którą reprezentuje.*
- 2. Prezentuje swoje dokonania.*
- 3. Realizuje indywidualne i zespołowe zadania i projekty artystyczne w zakresie wyuczonej specjalności.*
- 4. Pracuje w zespole w ramach przydzielonych zadań, biorąc współodpowiedzialność za efekt końcowy wspólnej pracy.*
- 5. Wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną w realizacji zadań artystycznych.*
- 6. Pracuje nad własnym rozwojem artystycznym i zawodowym.*
- 7. Aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym.*
- 8. Szanuje dziedzictwo kulturowe własnego i innych narodów.*
- 9. Zna historię dziedziny artystycznej w obszarze której działa.*
- 10. Jest przygotowany do kontynuowania nauki na studiach wyższych.*

UWAGI KOŃCOWE

W szkolnictwie muzycznym odpowiedzialność nauczyciela uczącego przedmiotu głównego jest szczególnie ważna. Odpowiada za prawidłowy rozwój osobowości artystycznej ucznia. Nauczyciel musi nieustannie pamiętać, że dla większości uczniów jest wzorem, który naśladowują.

Nauczyciel powinien wyposażyć ucznia w czasie pobytu w szkole w niezbędną wiedzę dotyczącą:

1. Budowy instrumentu
2. Trzymania instrumentu
3. Zasad higieny
4. Prawidłowej postawy w czasie gry
5. Odpowiedniego oddechu
6. Właściwego zadęcia
7. Prawidłowego układu rąk i palców
8. Przygotowania i dopasowania odpowiedniego stroika
9. Prawidłowego czytania tekstu muzycznego(artykulacji, dynamiki, frazowania oraz podziału rytmicznego)
10. Umiejętności pamięciowego opanowania tekstu
11. Umiejętności radzenia sobie ze stresem
12. Umiejętność realizowania zgodnie z kanonami stylu i formy muzycznej

Praca w zespołach kameralnych, słuchanie muzyki, możliwość udziału w konkursach i przesłuchaniach, warsztatach metodycznych odgrywa ważną rolę w rozwoju osobowości artystycznej ucznia.

